

КОВАЛЬОВА Я. О.

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,
асистент кафедри організації судових та правоохоронних органів

РОМЕНСЬКОЇ С. В.

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,
студент військово-юридичного факультету

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПРОКУРАТУРИ

Одним із пріоритетів сучасної держави є визначення і закріплення цивілізованих засад функціонування державної системи протидії корупції, встановлення правових процедур застосування антикорупційних механізмів запобіжного та карального впливу, легітимізації високих моральноетичних імперативів професійної діяльності суб'єктів владних повноважень тощо. Вагомим здобутком у зазначеній сфері стала ухвала Верховною Радою України у жовтні 2014 року низки антикорупційних законодавчих актів (зокрема, Законів України «Про Національне антикорупційне бюро України», «Про запобігання корупції», «Про засади антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки» тощо.

Однією з тенденцій еволюції інституту прокуратури (державної служби обвинувачення) багатьох європейських країн є виокремлення спеціалізованої антикорупційної прокуратури. Поява цього правового феномена об'єктивно зумовлена прагненням суспільства створити ефективний державний антикорупційний механізм кримінального переслідування корупційних злочинів та осіб, які їх вчинили.

Відповідно до ст 7 Закону України “Про прокуратуру” від 14 жовтня 2014 року (далі – Закон), однією зі складових систем прокуратури України є спеціалізована антикорупційна прокуратура (далі – САП), яка утворюється як самостійний підрозділ в Генеральній прокуратурі України. САП здійснює нагляд за діяльністю Національного антикорупційного бюро України, а саме : “Здійснення нагляду за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування Національним антикорупційним бюро України” [3].

Із виникненням на правах самостійного структурного підрозділу Генеральної прокуратури України – Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, виникає ряд питань, щодо повноти автономності даного органу. Оскільки в Законі України “Про прокуратуру” присутня колізія між нормами щодо впливу з боку керівництва Генеральної прокуратури України на працівників антикорупційної прокуратури.

Положення законодавства про певні особливості організації і діяльності САП України, свідчать про те, що: Генеральний прокурор, його перший заступник та заступники не мають права давати вказівки прокурорам Спеціалізованої антикорупційної прокуратури та здійснювати інші дії, які прямо стосуються реалізації прокурорами Спеціалізованої антикорупційної прокуратури їхніх повноважень [3].

Проте, аналізуючи окремі положення Закону України “Про прокуратуру”, можна зробити висновок, що автономність САП зникає, оскільки законотворець встановив, що прокурори вищого рівня мають право давати вказівки прокурору нижчого рівня, погоджувати прийняття ним певних рішень та здійснювати інші дії, що безпосередньо стосуються реалізації цим прокурором функцій прокуратури, виключно в межах та порядку, визначених законом. Генеральний прокурор має право давати вказівки будь-якому прокурору [3].

З цього виникає питання: чи повинні прокурори антикорупційної прокуратури виконувати вказівки керівництва Генеральної прокуратури України? Оскільки в законі не зазначено жодних винятків стосовно працівників Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, а також не зважаючи на те, що прокурори антикорупційної прокуратури є працівниками Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, у Законі зазначено, що Прокурори в Україні мають єдиний статус незалежно від місця прокуратури в системі прокуратури України чи адміністративної посади, яку прокурор обіймає у прокуратурі [3].

Спираючись на вищенаведене, можна зробити висновок, що прокурорська діяльність у сфері боротьби з корупцією в Україні на сучасному етапі проходить стадію реформування, що зумовлюється необхідністю адаптації національної системи законодавства до європейських стандартів. Тому доцільно визначитись у цьому питанні на законодавчому рівні, щоб в майбутньому в роботі прокурорів цієї прокуратури не виникали питання щодо виконання або ігнорування вказівок Генеральної прокуратури України, які закріплені в законі як обов'язкові для будь-якого прокурора.

Список використаної літератури:

1. Кальман О.Г. Стан і перспективи організаційно-правового забезпечення протидії та запобігання корупції в Україні / О.Г. Кальман // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). – 2007. – Вип. 15. – С. 39-50.
2. Corruption Perceptoins Index 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.transparency.org>
3. Про прокуратуру Верховна Рада України; Закон, Перелік від 14.10.2014 № 1697-VII
4. Поняття та ознаки спеціального антикорупційного органу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/84689/pravo/ponyattya_oznaki_spetsialnogo_antikoruptionsynogo_organu

5. Поняття корупції та суб'єктів протидії корупції згідно із Законом України «Про засади запобігання та протидії корупції в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://objjustif.gov.ua/6407-2/>

НОВОСЕЛОВА В. В.

Апеляційний суд Запорізької області,
головний спеціаліст відділу звернень громадян та діловодства апарату

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ДОВІРИ ДО СУДОВОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» та входження до європейського правового простору у якості першочергового завдання вимагають реформування судової влади в Україні. Одним із визначальних показників ефективного реформування судової влади є відновлення довіри громадян до судів і суддів, судової влади в цілому. За наявності високого рівня довіри населення до органів державної влади загалом, судової зокрема, соціально-політична ситуація в країні є стабільною, взаємодія державних структур і громадянського суспільства, якість роботи механізму держави є належними, в країні панує правопорядок і стабільність. Саме тому, зміцнення довіри до судової гілки влади в Україні є актуальною практичною проблемою, яка потребує ґрунтовного теоретичного осмислення.

1. Основоположними є нормативно-правові засади, які формують підґрунтя реформування судової влади та визначають необхідність і доцільність формування довіри до судової влади. У контексті зазначеного першочергове значення мають Конституція України, Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 р., Закон України «Про очищення влади» від 16.09.2014 р., Закон України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» від 08.04.2014 р., «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 р. До нормативно-правових засад слід віднести також Концепцію інформаційно-комунікаційної стратегії Ради суддів, яка є комплексом заходів інформаційного, організаційного, нормативно-правового, видавничого та іншого характеру в межах повноважень Ради суддів України та відповідно до чинного законодавства, що направлені на гармонізацію відносин судової влади та суспільства, пропаганду ідей правосуддя, забезпечення зростання рівня довіри до судової влади, об'єктивного висвітлення діяльності судової системи ЗМІ та через веб-ресурси [1].

2. До правових засад слід віднести інституційні, які умовно поділяються на дві групи. До першої групи відносяться ті інституції, які безпосередньо пов'язані із формуванням суддівського корпусу,